

Nedėldienio Skaitymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams 2 rub.
pusmečiui 1 rub.
be prisiuntimo metams 1 rub. 40 kap.
pusmečiui 70 kap.

Rėdaksija Kaune.

REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS

Kunigas pralotas Antanas Karosas.

◆◆◆ Už atskirą numerį 4 kap. ◆◆◆

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapio 20 kap. ant atskiro lapo 10 kap.
Už nekrologus imama kaip už apgarsinimus.

№ 18.

Kaunas. d. 19 balandžio (2 gegužio) 1906 m.

Pirmi metai.

Neseniai iš spaudos išėjo antra laida „ZEMAIČIŲ VYSKUPO GROMETOS“. Kaina 3 k. Perkantiens už rublį ir daugiau—20 kap. nusileidžia nuo kiekvieno rub. Norintieji gauti tą grometą tegu kreipias šiuo adresu: **Kaunas.** kan. Dogėlis—katedr. bažnyčia.

VIENTĖLĖ PAGALBA!

Sunku nemokytam gyventi tarp mokyjų: čia jam priseina ir prastesnis darbas dirbti, ir menkesnę algą imti, o kartais priseina ir vargo ir bado kentėti. Todėl ir lietuviams kaskart sunkiaus pragyventi, kad jie tebėr be apšvietimo; o toliaus dar sunkiaus bus, jeigu nesiskubins apsišviesti. Visi aplink mus ir tarp mūsų gyvenantieji skubinasi apsišviesti, įgyti mokslus. O mes, lietuviai, likšiolaik dar nei vardovėlių mokykloms neturime—dar nei knygų iš kur mokyties neturime! Jeigu mes nesiskubinsime apsišviesti, tai netrukus apšviestesnieji mūsų susiedai (arba kaimynai, kaip štai: žydai, lenkai, vokėčiai) visus geresnius uždarbius iš mūsų išvers, o mes nuskursime, pagaliaus jie turėdami pinigų ir mūsų žemes išlengvo išpirkios, o mums nieko kito nebeliks, kaip tik bernauti kitiems.

Bet gana jau išrodinėti mokslo reikalingumą. Apie tātai jug nekarta buvo rašyta. Tik retasis, gal, nebesupranta, kad toliaus nebegalime buti be mokslo. Gana žodžių—reikia darbų.

Kaip pirmiaus priminiau, lietuviai dar neturi mokslo vadovėlių. Bet kas juos parašys? Mūsų mokslaviriai (mokytojai, daktarai, inžinieriai, juristai ir k.) yra beturčiai, tik sunkumi darbu užsipelno duonos kąsnį—jie neturi laiko, jie negali apleisti savo užsiėmimo be baimės, kad neatsirastu be duonos kąsnio. Jei bent žinotų, kad už jų parašytą knygą bus užmokėta, tai dar, rasit, galėtų rizikuoti savo vietomis. Bet kas ir iškur užmokės jiems priderančiai už jų rašinį? iš kokių kapitalų? jug šių nėra—Lietuva beturtė, vos-ne-vos prasimitina. Žmonėms šviesti reikia įkurti daug-daug visokių mokyklų, daug moky-

tojų apveždėti algomis. Visam tam reikia daugybės pinigų. Ukiui pagerinti, reikia įsidalinti į vienasėdžius; čia vėl neapseis be didelių išlaidų, bet iš kur žmonės gaus pašalpą? Trumpai sakant, norint išbristi iš tamsybės vargų, reikalingi dideli pinigai, kurių tamė tarpė nėra.

Bet pinigai apšvietimui gali pas mus atsirasti. Yra viena dora, kuri gali mus ištraukti iš tamsybės. Tai blaivybė. Išsižėkime trunkų—ir tuoi atsiras pinigai reikalingi apšvietimui ir gerovei pakelti. Dabar čiuui mažieji valsčiai prageria kasmet apie 10 tukstančių rublių, vidutiniai valsčiai prageria apie 20 tukstančių, o didieji apie 30 tukstančių ir daugiau. Tik atidėkime apšvietimo ir ukio reikalams tiek, kiek prageriame—ir tuotarpu užteks. Ir tuoi, beregint, apšvietimas ir gerovė milžiniskais šuoliais pradės žengti pirmyn. Kitokios pagalbos tamė tarpė nėra.

Broliai lietuviai! kuriems tik rupi gelbėti skurstančią mūsų šalį, kurie tik nuoširdžiai mylite vardgdienius ir norite pagerinti jų buvį, visupirmu platinkite blaivybę. Patįs išsižadėję trunkų, patraukkite į blaivybę savo gimines, prietelius, pažįstamus; visiems aiškinkite, juog—anot kun. Geručio—milijonai žmonių negeria trunkų ir tečiaus stipruoja, nės trunkai visai nėra reikalingi sveikatai, juoties dar pragaištingi,—juog vientėlis išganymas mūsų šalies nuo baisios ekonomiškos vergijos—tai blaivybė.

Sveikata.

(Kunigo Geručio)

T a s a.

Sviestas. Susuktas iš grietinės yra sveikas, kad tik sviežias ir saldus, bet reikia jį vartoti neperriebiai. Augšta jo kaina—30 kap. už svarą—ne visiems yra prieinama. Sviestas—kaip ir aguonų, kanapių aliejus—įpatingai dera tokiems žmonėms, kurie sunkiai dirba, ilgai esti lauke, gauna prišalti ir kurie valgo prastus valgius.

Cukrus. Yra gerų—geriausias penas. Jį dirba iš cukrinės nendrės sulos, bet pas mus daugiausiai dirba iš burokų. Be to cukrus yra ir daržovėse, ir šaknišė, ir vaisiuose, ir piene, ir gruduose, ir mėsosje, ir visur—negu tik akmenyje jo nėra. Cukrus ne tik saldina mūsų maistą, ale yra dar pigiai virškinama medega, yra gerų—geriausias penas. Cukrus suvalgytas vienas, be nieko, gadina dantis ir kenkia pilvui; pertai pyragų ir iš miltų keptų daiktų nereikia perdaug valgyti.

Medus, bitelių sučiulptas iš įvairių—įvairiausių augmenų žiedų, kaip senovėje tikėta, turįs galybę gydyti kaikurias ligas, ar bent palengvinti sopulius. Kaip maisto reikia tik vieno jo nevalgyti, bet arba užsitemti ant duonos, arba pramiešti vandeniu.

Kiaušiniai: zali ir virti yra labai sveikas valgys. Skysti derą pilvui ne geriau, už kietus. Bet ir kieti smulkiai sukąsnoti (sukramtyti) ir mažais kąsniukais nuryti yra teipogi naudingi, kaip ir skysti. Apie tai žmonės maž nežino. Trynys yra vertesnis už baltymę, bet baltymę pilvas lengviau suvirškina dėlto, kad ši mažiau turi riebulių. Baltymė turi—anot chemijos*)—14 dalių tikrosios baltymės ir 86 dalis vandens. Žindamoms moterims, šešiauninkėms**), bekraujams, išblyškėliams ir pratarpėliams kiaušiniai yra pats gerasis valgymas.

Meilutis Skaitytojau! Aš neišeiliojau čia visų maisto rūšių, bet paminėjau tik tas, kurios yra vartojamos beveik kasdien. Aš tik norėjau tau paaiškinti, kad ne vieną mėsą kunas gali mitintis—kaip tu iki šiol kladingai manei—bet kitais daiktais dar geriau ir sveikiau. Mėsa buvo ir bus visuomet netikęs penas, ji erzino ir erzins kuną be jokio reikalo. Baigdamas šitą straipsnį, parodysiu dar tau, juog gamta paskyrė tavę ne mėsėdžiu, bet vaisiaėdžiu.

Mokslavyriai seniau jau pasakė, juog žmogaus visas organizmas yra pritaikintas prie vaisių valgymo. Žmogus stovi—kaslink doros ir dvasiško išsilavinimo (evoliucijos)—kur kas augščiau už žvėris. Bet jo kuno sudėjimas ir jo reikalai yra visuomet žvėriški. Sulyg kuno žmogus yra beveik panašus į žolėdžius gyvuolius. Turi rankas, kad galėtų vaisių nuskobti. Turi priešakinius dantis, kad galėtų juos atkasti. Turi garankštis, kad galėtų sukąsnoti. Turi pilvą ir tamtyčia ilgas žarnas, kad galėtų suvirškinti.

Profesorius Haeckel'is sako: „Imk kokią nori kuno dalį, visuomet rasi, juog žmogus labiau prisirtina prie didžiųjų beždžionių, negu didžiosios beždžionės prie mažųjų.“

Didžiosios beždžionės: orang-outangas, šimpanze ir gorilė ėda tiktai vaisius. Jų rankos skabo, jų dantys kąsnoja ir jų pilvas yra prie vaisių pritaikintas. Ir išvirščiai, žvėrių—plešikų dantys, iltys, pilvas ir

*) Chemija—yra mokslas apie tai, iš ko susideda koks daiktas ir kaip jo dalis nerias tarpu savęs.

**) Šešiauninkė—Moterė po pagimdymo kudikio.

žarnos aiškiai rodo, juog gamta jiems už maistą paskyrus mėsą. Arklys yra sutvertas žolei ir grudams ėsti.“

Daktaras Nichols sako: „Kur kas yra natūrališkiau degtinę gerti, negu valgyti negyvo galvijo kuną. Buvo kituomet laukinės tautos, kurios valgydavo žmogaus mėsą, bet argi galima stigauti, kad žmonės privalo vienas kitą ėsti. Pasakyk žmogui, kad valgyti mėsą yra negamtiskas (nenatūrališkas) ir nesveikas daiktas, tuomet jis tau atsakys: „E, kurgi dėti galvijus, jeigu nepridera jų valgyti?“ Toks atsakymas paliečia teippat arklius ir asilus, šunis, kates ir žiurkes (žvynes), kaip ir avis, kiaules ir raguočius. Areliai ir juodvarniai lesa maitas (dvasnas), e žmonės seka jų paveikslą. Skirtumas tik yra tas, juog arelis ir juodvarnis laukia pakol žvėriukas padvės, žmogus pats papjauna. Valgyti žvėrių lavonus visai nėra žmogui pati gryoji, pati augštoji, pati natūrališkoji ir partai pati sveikoji „dieta“. Tuomet žmogus yra sveikas, kuomet jis valgo valgius pritaikintus prie jo kuno. Sulyg jis ima valgyti ką kitą, jo sveikata leidžias žemyn. Visoks nusikreipimas šalin sukelia maištą gyvybėje. Suvalgęs ne tą, ką priderėjo suvalgyti, visupirma sunkiai virškinsi, antra nusilpninsi vidurius (skilvį). Potam gausi uždegimą vidurių, prietvarą ar palaidumą. Prietvara ir palaidumas ardo vidurius. Kunui benorint vidurius paliuosoti nuo netikusio maisto, ima pilvą skaudėti. Stora ir riebi mėsa gali tarpais užgauti jaknas (kepenas). Garsingi mėsėdžiai gali gauti gumbą ir gali laukti apopleksijos. Pagedęs kraujas, pasidaręs iš nenatūrališko ir tankiai nesveiko maisto, gimdo daugybę įvairių ligų. Trumpai pasakius, nėra tokios ligos, kuri neardytu žmogaus sveikatos dėl priežasties per daug valgymo. Vis, ką vien mės netikusio įleidžiame pilvan, ar plaučiuosna: buk tai pagadintas oras, buk netamtikras penas, buk nečystas vanduo, buk svaiginas gėralas,—vis tai įskiepija mums ligą, aptemdo protą, sukursto pagundinimus ir sutrumpina mūsų gyvybę. Tokiu budu mės paverčiame pragaran gražų pasaulį, pripildome jį skausmais ir ligomis, griekais ir bjaurybėmis, platiname nereikalingas bėdas ir marumą. Mės žudome patį savę mūsų paleistuvystėmis ir, sakytumei, dar to negana, badomės ir šaudomės karėse. Į visas tas nedorybes ir baisenybes žiurime ramiai, rods teip reikia buti. Patį esame kalti ir daug kalti už visų mūsų vargus. Toli-toli atsitolinome nuo gamtos įstatymų ir dėlto vargas yra mums gyventi ant svieto.

(toliaus bus)

Žinios iš Lietuvos.

Raguva (Ukm. pav.) 4 d. šio mėnesio buvo visuotinas Raguvos vartotojų draugijos sąnarių susirinkimas. Susirinkimas išklauses atskaitos už praeitus

metus, vieton atsisakusiųjų rėdybos sąnarių išrinko kitus, teip-gi ir pardavėji permainė, nes senasis dėl naminių aplinkybių atsisakė būti toliaus pardavėju. Žinoma, ant susirinkimo sąnariai neapsejo ir be ginčų. Bet keista buvo klausyti, jog ginčyjos iš savo įpatiskos nekurių sąnarių neapikantos, primindami sau nuo tvano laiko butus ir nebutus daktus. Tokie ginčiai neturėjo būti leidžiami ant draugijos susirinkimo. Teippat tarp kitų sąnarių per nekurių nesubrendusių įpatų prikalbėjimą galima buvo patėmyti judėjimą. Mat, senojo pardavėjo šalininkai iš kalno manydami, buk prie kitai valdybai ir kitam pardavėjui nesiseksiąs krautuvės gyvavimas, užmanė atimti savo įneštus pajus. Kažin, ar tas geras jų yra sumanymas. Apie senojo pardavėjo veikimą krautuvėje čia nieko aš neminėsiu, tą kiekvienas draugijos sąnaris gerai žino, apie naujį-gi pardavėji pirm laiko negalima spręsti, jog prie jam nesiseks krautuvei. Anaiptol, pirmaisiais metais galima tikrai sakyti, jog naujasai pardavėjis rėdybos prižiurimas rupinsis kageriausiai savo pareigas išpildyti. Gali šis būti pardavėju, nes jau ketverius metus yra krautuvėje buvęs, teippat nėra ko bijoti, idant jis neišaikvotu krautuvės turtų, jis-gi, mat, padeda už rankų penkius šimtus rublių, kuriais prižada už savo neištikimybę atsakyti, jei tas atsitiktų. Teip tatau, vietoje ką atkalbinėti nuo draugijos sąnarius, išpuola, metus šalin neapikantą vienas kito, angščiaus susivienyti sąnariams tarp savęs ir dar kitus prie savo draugijos pritraukti. Tokia krautuvė yra mums reikalinga, čia gali drąsiai pirkti, nes neims per viršų, pirkinį gausi neprastą, ir jog maoniaus yra pas savąjį žmogų pirkti. Dar-gi gale me-

tų turi pelna už savo įneštą pajį ir už išimtus pirkinius. Teip tatau pinigai draugijon įnešti netik neprapuola, bet jie ir uždirba—jemi už juos nuošimčius.

Reikia čia dar priminti apie didžiausią krautuvės priežuros ydą. Mat, labai daug pirkinų išduodama bargan. Draugijos įstatymose yra pasakyta, jog galima išduoti bargan sąnariui tiktai už dvi trečdali padėto pajaus, dabar-gi sąnaris turis padėjęs vieną pajų, t. y. tris rublius, jis gauna iš krautuvės ant bargo už šimtą ir daugiau rublių ir tos skolos nemoka visus metus ir ilgiaus. Prie tokio užvedimo krautuvė negali pakilti. Dar keista yra, jog daugiausiai išėmė bargan ir ilgai neužmoka niekurie iš musu „ponų“, mat prastas žmogelis nesukrapštęs skaitiko neina krautuvėn; kad ateina ko pirkti, tai ir užmoka. Žinoma, žmonems, kaipo sąnariams, padėjusiems daug daugiau į draugiją pajų, nekaip anie „ponai“, nelinksma daros, jog jų pinigai guli kišenėje kokių ten „ponų“. Ant to tolimesniame laike draugijos rėdyba turi savo atidą atkreipti ir rupintis, idant sudėti draugijon pinigai negulētu pavienių įpatų kišenėse; bet butu vartojami draugijos reikalams.

Garnys.

Švėkšnoje (Raseinių pav.) kovo 8 d. tapo įkurtas lietuviškas knygynas, kuriamę galima gauti knygų ir kitosę kalbosę parašytų. Knygyno savininkas yra Andrius Klumbis, Švėkšnos valstietis.

Kaunas. Tuoi po velykų išleista iš kalėjimo 24 politiškėji kaliniai, o šiomis dienomis dar 81.

— Spaudos leidimo iškilmė 24 balandžio Kaune neįvyks, per trumpumą laiko, nes pervėlai pradėta į ją rengties. Kauno teatre 29 balandžio vaka-

Keistutis, Žemaičių kunigaikštis, kryžievių kalėjime.

Istoriskas atsitikimas.

(Tąsa.)

Kad Keistučiui nebutu nubodu, geriaus sakant, kad jį labiaus daboti, Didysis Magistras tarsi iš geros širdies pridavė jam dėl draugijos du kryžieviu, kuriuodu kasdiena po rytmetinių maldų atėidavo prie jo ir budavo per kiau-
rą dieną lig vakaro.

Didysis Lietuvos kunigaikštis Algirdis du sykiu siuntė pasiuntinius prie kryžievių idant Keistutį gelbėti. Tečiaus kryžieviai teip daug reikalavo už jo paleidimą, jog pasiuntiniai, it musę kandę, turėjo grįžti į Lietuvą. Ir teip tad vargšas Keistutis rodės jau ir supusiąs kryžievių kalėjime.

Keistučiui buvo dar duotas kaipo parankinis tarnas, berniukas vardu Alpis, kursai šlavė jo kambarį, atnešdavo jam valgyti ir teip toliaus. Tas Alpis įdomi buvo asaba: nei jis pats, nei kitas kas žinojo, kame jis gimęs ir kame augęs, vieni tiktai kryžievių vyresnieji viską težinojo apie jį.

Žinome iš istorijos, jog kryžieviai be-maž kasmetai išsikeldavo Lietuvos maujoti ir jei Lietuvių kariumenė jų nesuturėdavo, tad didesnės nelaimės Lietuvai nebudavo. Kaimai ir pilis nueidavo su ugnimi, o žmonėms budavo arba smertis arba ir už smertį bjauresnė vergija. Laike tokio tai antpuolimo ir Alpis tapo pagautas ir į vergiją nuvestas. Bet kad tai dailus buvo bernaitis, tad Didysis

Magistras pamėgo jį, paliko jį prie savęs, apkrikštyjo ir vokiškos išmokė kalbos, Alpis paimblus ir guvus budamas bernaitis, greitai išmoko vokiškos kalbos; teip jog jis trumpame laike pėvirto į vokėtį. Nei Didysis Magistras, nei kiti vyresnieji negalėjo tikėtis, jog Alpis lietuviystė kadnors atgys. Kadą Marburgo pilin tapo uždarytas Keistutis, tad Didysis Magistras iš visų savo tarnų neišrado ištikimesnio duoti Keistučiui, kaip tiktai Alpi; nors ir jam įkalė, kad su Keistučiu kuomažiausiai tekalbėtu ir kad savo darbą atlikęs kuogreičiausiai išėitu iš jo kambario.

Alpis tą savo vyresniųjų įsakymą pildė žodis į žodį.

Vieną kartą, kada Alpis ruošėsi, Keistutis iš nubudumo uždainavo dainą apie savo tėvynę Lietuvą, apie jos puikias gires ir žalias pievas, apie jos vargus ir nelaimes, apie narsius jos kareivius. Ta daina buvo didžiai iškilminga ir labai jausminga, o Alpiui ji teip rodės sava ir teip jam patiko, kaipo tarsi jis butu ją mokėjęs nuo mažens. O užvis Alpis stebėjos, jog dainos žodžiai buvo jam suprantami.

Keistutis tuojaus viską suprato ir pradėjo Alpiui įkalbinėti, jį esant lietuviu. Alpis vokiškos prisigėręs dvasios apie tą ir girdėti nenorėjo. Bet Keistutis nesiliovė: tai iš vienos, tai kitos pusės priedamas, steigė Alpiui tą išaiškinti dalyką. Vieną kartą jis šėip pratarė Alpiui: „Jug kiekvienas žmogus turi tėvą, motyną, gimimo vietą; pasakyk, kame tavo gimimo vieta? tėvas? motyna?“

Alpis tylėjo. Jo ūmenyje darės didis mišlių mišinys.

re bus lietuviškas spektaklis, kuriame bus vaizdinami 2 komediji: „Nepadėjus nér ko kasti“ ir „Vienas iš mūsų turi apsivesti“; antraktuose gyvieji paveikslai ir tautiškos dainos.

— „Ned. Sk.“ № 17 buvo parašyta, eina paskalos, neva Kauno ŠŠ. Traicės parapijos lietuviai besirengia reikalauti gegužinių ir biržinių pamaldų lietuviškoje kalboje. Tos paskalos nepasitvirtina.

Suvalkų gubernijoje valdybos leista valsčių mokyklosę pirmaisiais mokymos metais visus dalykus išguldinėti lietuviškai, atskyrus tiktai rusišką kalbą, kuri liepta mokyt rusiškai.

Vilniuje 24 balandžio bus iškilmė lietuviškos spaudos leidimui paminėti; į tą iškilmę rengiasi atvykti daugumės kauniškių.

— Į valstijos tarybą nuo Vilniaus gubernijos išrinkta sulenkėjęs dvarponis Korvin'as-Milevski's, buvusias „Kurjer'o Litevsk'o redaktorius.

— Išrinktieji 14 balandžio į Valstijos Dumą atstovai nuo Vilniaus gubernijos yra visi katalikai. **Jo Mylista Garbingas Vilniaus Kataliku Vyskupas baronas Rop'as**, sumanytojas konstitutiškai-katalikiškos partijos Lietuvai ir Baltrusijai. Valstiečių išrinktasis atstovas Mykolas **Gataveckas**, Eišiškių parapijos, lietuviš, pabaigęs liaudies (narodna) mokyklą, pašalinis advokatas Konstantinas **Aleksandravyčius**, Alytos parapijos, lietuviš, valstietis, 2 klesų gimnazijos. Mykolas **Grincevyčius**, Svirės vaššiaus, katali'as, baltrusis, pabaigęs liaudies mokyklą. Česlavas **Jankauskis**, Ašmenos pavieto dvarponis, gazetos „Kurjer Litevski“ redaktorius, mylįs Lietuvą nors lenkiškai. Boleslovas **Jaloviecki's** inžinierius, žadaš Dumoje kovoti kaip už Lenki-

jos, teip už Lietuvos ir visų sričių autonomiją.

Ilukšta Kuršo gub. pavietmiestis, garsus čę buvusiu Jezuitų klištoriumi, šendien paverstu į kleboniją. Bažnyčia teip didi ir graži, jog „nors į Vilnių perkelk“, kaip sako mūsų artistai. Ilgainiui buvo jau aprukusi. Buvusysis klebonas kun. Stombergis iš lauko ją gražiai papuoše, blėka stogą apdengė, o bokštus net variu. Viduj tečiaus nėko padaryti nepaskubo. Ir vidų galima būtų puikiai išrėdyti, kad ne pinigų stoka. Bet vienas yra bažnyčiai paėjus. Skliapų sienos iš vakarų pusės teip įtrunėjusios, jog su lazdele pigiai galima per plakštaką duobę ištrupinti. Bokštų atsparos skliape teipogi nuo jų truputį atsiskyrė. Ilgainiui bažnyčia gali atsisėsti ant šono. Bažnyčioj tvarka graži. Kasdien primarija 7 adynoj, šventdieniais net su įstatymu. Pamokslu visad po du: lenkiškas per sumą, o po sumos latviškas arba lietuviškas, paeiliui. Visos giesmes lenkiškai, tik po liet. arba latv. pamokslų „Aniols Dievo“ giedama pamokslu kalboje. Bet pastarame laike ir po tų pamokslų ėmė giedoti lenkiškai, nes „klaupkų giesmininkes“ temoka lenkiškai, o „vargonų giesmininkes“, kurios atgiedadavo tas giesmeles, daugiau prie vargonų nebegieda. Jų vietoje gieda vaikai-lenkiukai. Cia dar yra gražios apeigos „Graudų Verksmai“ su Švenč. Sakr. įstatymu, tam tikru pamokslu ir procesija per visas D. Pasninko nedėles. Ant tos apeigų prisirenka daugybė nekatalikų.

Kunigų seniaus buvo daug, bet nuo kalėdų vos du. Pavieto miestas, mokyklos, sudai, ligonbutis ir kitokios pavietmiestio sunkinybes labai juosius įvargina.

Jis tankiai matydavo, kaip kryžiečiai lietuvių burius varydavo į amžiną vergiją. Tie vargdieniai turėjo būti jo vienučiai. Kas dar daugiau, tarp jų galėjo būti jo tėvai...

Tarsi aušte išaušo jo galvoje. Dabar jis aiškiai matė, kas esąs. Jis žinojo ir matė nesuskaitytas kryžiečių nedorybes ir dėlto jis pradėjo jų labai nekęsti. o su Keistučiu į didžią vienybę ir prietelystę suėjo.

Dabar išsiliuosavimo viltis prašvito Keistučiui daug aiškiaus. Alpis galėjo jam būti geriausiu p. gelbėtoju. Bet bėgant Keistučiui iš kryžiečių nagų reikėjo ir Alpiui bėgti, nes kryžiečiai būtų supratę, kas padėjo Keistučiui išsprukti; vargšui Alpiui būtų tada blogai buvę.

Po ilgo mąstymo ir tyrinėjimo Keistutis atkreipė savo atidę ant vieno paveiksló (abzozdo), kursai buvo pakabinatas ant sienos ir ant kurio buvo išmalavotas buvusysis kryžiečių didysis magistras vardu Dussneris Arffbergis. Keistutis pakėles paveikslą aukštyn išpytrėjo naujai užmurytą langą, kurį neteip sunku buvo pragriauti. Abudum su Alpiu kilo mislis pragriauti langą ir ant virvių nusileisti į rava.

Alpis tąpatį vakarą atnešė Keistučiui kalną ir kujelį, kurios paslėpė lovoje, o Keistutis per kiurą naktį palengviausiai griovė murą. Rytui išaušus, kada Kryžokais tebesimeldė bažnyčioje, Alpis atėjęs kambario šluoti, visu išnešdavo plytgalius ir griuvesus. Teip kada ateidavo tuodu kryžieviu, kambarys budavo švariausis.

Po kelių nakčių skylė tapo pramušta. Tada Keistutis

su Alpiu griežtai nutarė tą naktį, kada jie ryžos sprukti. Vakara prieš tą naktį Alpis daug turėjo darbo: visupirmu atsargiai, kad niekas nepamatytų, jis turėjo į Keistučio kambarį įnešti du baltu kryžiečių rubu ir virvę; tolesniai turėjo pasirupinti, kaip iš ano ravo po langų prašalinti sargus ir kad stainėje būtų pabalnotu du žirgu. Alpis tą visą puikiai išpildė.

Velus jau buvo ruduo, lapkričio mėnuo; visur jautės šalta ir lig kaulų perimanti drėgmė. Lietus mušo į langus, vėjas rusėiai užė, baigdamas plėšti paskutinius medžių lapus. Užėjo ilga ir šlapi rudens naktis. Galėjo būti patsai pusnaktis, kada Marburgo pilyje, viename bokšte pro langą išlindo baltu rubu apsisiautusi žmogystė, kuri, kaip kokia giltinė, greitai pagal sienos leidos žemyn. Tai nusileidus, pro langą išlindo antra tokia žmogystė, kuri teipat nusileido. Tai buvo Keistutis su Alpiu. Nusileidusiu ant žemės dar valandėlę vienas antram kalbėjo kažiką tylomis; paskui užniko eiti per kiurą tiesiai į aną vietą, kurioje stovėjo žirgai. Alpis iš vakaro buyo prisakęs žirgu užveidėtėjams, kad ant nakties turētu du pabalnotu žirgu; žinoma, jis išakė tą teip, kaipo tarsi patsai didysis magistras to būtų reikalavęs. Tai-gi dabar matydami sargai juodu ateinant, mislydami, jog tai Didysis Magistras eina, sujudo ir bereigint du puikiu žirgu išvedė. Keistutis su Alpiu nieko nelaukdamu šoko ant žirgu ir abudu gretn

Labdarių Draugija. Bus jau metai, kaip nuo valdžios išgauta leidimas ūlukštoje Labdarių Draugija įkurti. Pirmasėdė—grapienė Plioterienė iš Šliosbergo. Bet jinai užrubežyje. Be josgi Draugija nieko nenori pradėti. Vienok vargšai vistiek badauja. Tad gr. Plioteris iš Bebros draug su savo žmona ūlukštos klebonijoje uždėjo virtuvę, kurioje iš savo klėties sandėlio virė pietus 50 vargšams per visą žiemą, iki pat Velykų. Auka be galo didelė, bet vienos įpatos. Tiesa, ūlukštos miestiečiai prieš Kaledas buvo padarę loteriją vargšų naudai. Surinko į 150 rub. už ką pasiuvo jų vaikams įvaires drapanėles. Reikia pridėti, jog valstiečiai savuosius vargšus šep teip aprupina. Trijuose valsčiaus prieglaudose namuose (Šliosbergo, Sidermuižės ir Paupinės) priglobta į 40 vargšų—valstiečių.

Tytavėnai. Didžiosios nedėlios utarninke Miknaičių sodžiuje buvo gaisras. Nudegė šeši trobesiai. Užvis daugiau nukentėjo p. Butkevychius, kuriam nupleškėjo gyvenamosios, klėtis ir kutės, o Putramentui kutės ir daržinės. Laimė, kad dar suspėjo gyvulėlius iš kučių išvaryti, taigi didžiausis ukininko turtas iš ugnies nasru išgelbėtas, kitaip butu nabagai pliki kaip tilvikai išėjė. O jog tuodu per ugnį nukentėjusiu ukininku buvo arendoriais, tai gaisras nemažą blėdį padarė ir trobesių savininkui p. Zaleskiui, kurs už juos ugnies pinigus ne buvo įmokėjęs. O toki baisi pragaištis kilo iš papiroso, kurį berniukas stogą dengdamas ir didžiam vėjui esant, rukė. Užtaigi rukytojai bukite atsargesniais, kad par savo kalčią neužtrauktumėt baisaus atsakymo prieš Dievą ir prieš žmonės.

jojo ant vartų linkon. Dar iš tolo vartų sargai sušuko: „ver da“ (kas tenai). Tada Alpis atsiliopė vokiškai:

„Tylėk. Daryk greičiaus vartus. Patsai didysis magistras joja su manimi“

Sargai išgirdę ta sau gerai pažįstamą balsą, žemai lenkdamai galvas praleido juos.

Po pusnakčio nustojo lietus, dangus prašvito ir stipriai užniko šalti. Keistutis su Alpiu vis jojo ir jojo gražiu vieškeliu ant Mazurijos linkon, nes tos šalies kunigaikštis Jonušas buvo Keistučio žentas, jis turėjo sau už žmoną jo dukterį Danutą.

Jau nebetoli buvo Mozurijos riba, pradėjo aušti, tikt umai juodu sutiko raitorių būrį. Tai buvo kryžėiviai skubantįs Marburgo pilin. Baisiai persigandusiu, vienok drąsinos. Alpis prisiartinęs prie raitorių drąsiau baltu tarė: „Laudetur Jezus Kristus! (t. y. tegu bus pagarbintas Jezus Kristus).

Kryžokai drutais balsais atsakė: „In saecula saeculorum. Amen! (t. y. ant amžių amžinųjų. Amen.)

Ir jojo vieni ir kiti toliaus savo keliu.

Vienok nepoilgo juodu pasiekė jau Mozurijos rubežiu. Čionai Keistutis pasamdė žmogų, kursai turėjo nuvesti paimtus žirgus ir nunešti laišką didžiam magistrui, kuriame jis šiaip rašė:

„Ačiu už gerą vaisės. Jei ir iš Tamstų kurs paklius prie manęs, tad ir jam nebus blogiaus“.

Pagal Narbuto t. V § 1247.

Kun. P. Ž.

Šilavas (Ras. pav.) Per Velykas, iš Subatos į nedėlią tą naktį, Tverjoniškės kaimoje įvyko baisi piktadėjystė. Tapo užmušta 85 metu amžiaus moteriškė karolina Rodavičienė. Galvos kiaušas parmuštas, ausis viena visai numušta ir akis išmušta. Samprotaujama, jog tai padarė mergaitė-tarnaitė, nės daug aplinkybų ir pėdsakų ant to nurodo; užtaigi ir paliko ji suimta ir sėdi kalinyje. Išėjus visiems į bažnyčią, viena pati su seniukę pasilikusi, paskui nubėgo šaukti susiedus, buk Sosnausko namus, kur Linkevičius arendorius gyvena, užpuolę galvažūdziai. Jinai, klėtyje gulėdama, išgirdusi seniukės šauksmą. Nubėgę susiedai, atrado seniukę jau nebyvą, kraujuose begulinčią.

Kas do priežastis buvo tos baisios žmogžudystės, nežinoma. Samprotauja tikrai žmonės, neva palikusi papildyta iš piktumo ant seniukes.

Svarbus dalykas.

Prašome skaitytojų maloningai atkreipti atidę į žemiaus paduotus klausimus, kurie užkliudo vieną labai svarbų mūsų kaimiečių gyvenime dalyką, tai yra: apie grįtelninkus (pirkininkus, kampininkus). Šitų eiliukių rašytojas sankalbyje su keliais mokytais vyrais, yra pasiryžęs iširti šitą dalyką visoje Lietuvoje, tai yra: Kauno, Vilniaus, Gardyno (Grodno) ir Suvalkų gubernijose, ir jį viešai apgarsinti, o pačią medegą, jeigu ji pasirodytu akyva, atiduoti į tam tikrą mokslo draugiją, kaip tik toki taps kurnors Lietuvoje įkurta. Užtat melstumėme juo galima pilniaus ir teisingiaus atsakyti ant paduotų klausimų ir nepasigailėti triuso dėl atsakančių žinių surinkimo ant vietos. Geistina, žinoma, kad prie savo krašto ištyrimo prisidėtu ne vien kaimo inteligentija (kunigai, daktarai, dvarininkai ir tt.); mums butu labai įdomu paklausyti atsakymų pačių kaimiečių ir net grįtelninkų, kuriems tas dalykas yra artimiausis ir labiau suprantamas.

Atsakymus meldžiame siųsti Kaunan daktarui R. Šliupui, pridėjus savo vardą, pavardę, gyvenimo vietą ir pačią, per kur gaunami lakštai.

KLAUSIMAI:

1. Kiek yra kaime, arba sodžiuje (ulicijoje) grįtelninkų (pirkininkų)? Kiek visame valsčiuje (jeigu galima sužinoti)?

2. Kam priguli grįtelė, ar grįtelninkui, ar kam kitam (ukininkui, dvarininkui)?

3. Ar grįtelninkas skaitosi savininku tos žemės, ant kurios stovi grįtelė, ir kiek tokių yra kaime (sodžiuje)?

4. Ar grįtelninkas turi prie grįtelės daržą ir kiek jo turi? Kieno savastimi skaitosi daržas?

5. Nuo kokio laiko grįtelė ir žemė parejo į pilną grįtelninko savastį?

6. Ar turi grįtelninkas kokius nors apsiraišymus, dokumentus ir k.?

7. Ar sėdi grįtelninkai ant dvaro žemės?

8. Iš ko minta grįtelninkas? Ar daug tarp jų yra amatninkų, tarnaujančių ir k.?

9. Kaip pabaigė su grįtelninkais-savininkais tie kaimai, kurie išsidalino į vienasėdžius, arba koljonijas?

10. Iš kur atsirado bobeliai (bimbilai), desetininkai)? Dėlko jiems tapo duota žemė?

11. Kas tai yra pašalaitis?

Meldžiame kitu Lietuvos laikraščių perspaudinti šituos klausimus.

Žinios iš visos Rusijos.

Peterburgas. Esąs padarytas naujas sumanymas švietimo ministerio apie pradines mokyklas. Tas mokyklas galėsia įtaisyti vyriausybė, žemiečių įstaigos, miestų ir sodžių draugijos ir pašalinės pavienės ypatos. Mokslas tose mokyklose busias ketverių metų, nepaprastuose gi atsitikimuose trejų. Visos tos mokyklos busią po priežiura švietimo ministerijos. Jų sutvarkymas priklausysias nuo įsteigėjų arba perdėnių.

Pradinis mokslas busias visuotinis, bet nepriverstinas. Visuotinis mokymas busias ne iš karto visur įvestas, bet pamažu gyventojams reikalaujant. Mokytojai busią apmokami ministerijos pinigais; kitos gi išlaidos mokyklų užlaikymui busią uždėtos ant gyventojų. Visuotinis mokslas busias visupirma įvestas vidurinėje Rusijoje, o per 10 metų praplatintas ant visos valstijos.

Dabartinės cerkvinės mokyklos busią atiduotos į priežiurą švietimo ministerijos.

~ Peterburge, uždarytomis esant kai-kurioms pabirkoms dėl buvusių streikų ir kitų priežasčių labai pasidaugino paskutiniaisiais laikais skaitlius darbininkų, neturinčių darbo. Iš viso jų esą net keliolika tukstančių. Tie tai darbininkai kreipėsi į miesto valdybą, prašydami, kad jiems duotu darbo. Miesto dumoje, apsvarstę tą dalyką, nutarė, kad miesto reikšią apie 2000 darbininkų, bet busią reikalingi prasti darbininkai. Teipogi paskyrė 500.000 rublių suradimui daugiau darbo ir išrinko tam tikrą komisiją, į kurią įėjo ir darbininkų atstovai ir kuri prižiūrės tų darbų išpildymą.

~ Odesos kariumenės apskričio vadas apgarsino telegramą, kurioje yra pasakyta, kad caras, meldžiant genarolui Davidovui, dovanoja gyvastį kareiviui Žukovui, apsudytam mirtin už pasikesinimą užmušti generolą Davidovą.

~ Užpuolimai, plėšimai, bombų mėtimai vis dar nesiliauja. Teip iš Tifliso praneša, kad mieste Dušete apiplėšta valstijos izdą. Prie izdo namų stovėjo sargyba (karaulas). Tai-gi prie kareivio, stovinčio ant sargybos, priėjo 6 kareiviškais drabužiais apsivilkusios ypatos, pasakė sutartą žodį, teip vadi-

namą parolį ir tokiu budu galėjo permaintyti tą kareivį kitu. Paskiaus įsiveržė į izdo namą, surišė buvusių ten du valdininku ir išsinešė daugiau kaip 300.00 rublių, palikdami čia pat savo kareivišką apdarą.

Varšavoje į IV draugijos savitarpinės paskolos banką įėjo keturi apsiginklavę piktadariai, kurie atėmė 10.000 rublių pabėgo. Vienas iš jų liko suimtas.

Tiflise į einančius draug su pažįstamais kunigaikščius Amilachvari ir Mečabelli metė bombą, kuri plyšdama sunkiai sužeidė buvusius su kun. Amilachvari jo pažįstamus.

Baltstogėje į tulo pirklio sankrovą metė bombą, kuri plyšdama pridarė labai daug pragaišties, sutrupindama daug brangių dalykų, sužeidė pirklio sunų ir baisiai išgąsdino buvusius sankrovoje pirkikus. Metusis bombą vaikas pabėgo šaudydamas.

Kostromoje piktadariai užmušė šventiką Bučnevskį, jo žmoną ir virėją. Padarę savo piktą darbą pasislėpė.

Tulame sodžiuje netoli Novočerkasko sodiečiai užpuolė ant javų pirklių, atėmė nuo jų visus grūdus ir pasidalino tarp savęs.

~ Varšavoje į tardamųjų kalėjimą atėjo 7 ypatos, iš kurių viena buvo apsirėdžiusi aficeriaus rubais, o šešios miestsargių drabužiais, ir pareikalavo išdavimo jiems 10 politiškų prasikaltelių, kurių byla buvo paskirta tą dieną, sakydami, jog jie turi paliepinimą nuvežti tuos prasikaltelius į sudo vietą. Karietą, kurioje juos vežė, paskiaus atrasta tuščią viename darže; čia pat buvo paliktos ir mundieros šešių miestsargių. Nei vežėjų nei išvežtųjų nesusekta. Terp išvežtųjų buvo du kaltinamų už užmušimą Pavislio geležinkelio viršininko Ivanovo, vienas už pasikesinimą užmušti mokyklų inspektorių Orlovą, kiti už užpuolimus ir užmušimus kareivių ir miestsargių.

~ Varšavoje buvo rinkimai įgaliotinių, t. y. tų kurie išrinks du atstovu nuo to miesto į Valstijos Dumą. Rinkėjai persiskyrė į dvi partiji tautininkų-demokratų ir pirmievių. Paskutinieji ėjo draug su žydais, kurių Varšavoje yra nemaža. Vieni ir kiti rupinosi patraukti į savo pusę kuodaugiausiai šalininkų. Neapsiejo be vaidų ir muštynių. Yra sužeisti, o viena ypata net visai užmušta. Galutinai rinkimuose pergalėjo katalikiška tautininkų-demokratų partija. Išrinkdama 60 įgaliotinių, kadangi jos priešininkai tik 20 teišrinko. Todėl kandidatai pirmosios partijos grasas Tiškevičius ir prisiekusis advokatas Novodvorskis tikrai pakliūs į Dumą.

~ Rygoje nuo miesto Valstijos Dumos sąnariu tapo išrinktas latvys prisiekusis advokatas Grosvaldis.

~ Kališiuje akyvaizdoje vietinės vyresnybės ir pulko kareivių sunaikinta bomba, kuri buvo mesta į pulkininką grapą Kellerį. Bomba perplyšo su didžiausiu tranksmu, berdama į visas puses vario skeveldas.

Žinios iš užrubežio.

Persija. Vyriausybės laikraštijė, Irane, apgarsinta dvasiškijos prašymas, paduotas Persijos šachui (karaliui). Tame prašyme persų dvasiški vadovai, nurodydami, jog Persija esanti vienatinis kraštas, kuriame nėra tikros tvarkos, žmonių gyvastis ir jų lo-bis nėra apsaugoti nuo pasikesinimų, meldžia savo viršiausijį Valdovą suteikti savo pavaldiniams reika-lingas permainas ir pagerinimus įstatymuose ir val-dyme.

Francija. Paryžiuje namuose, kame dabar gy-vena buvusias Francijos prezidentas Loubet atrasta ant lango nežinia kieno padėtą bombą, kurią su pri-derančiu atsargumu iš ten pašalinta. P. Loubet, jei ir galėjo turėti priešus, tai tik tuomet, kada buvo vyriausiuoju valdžios atstovu; bet dabar, kada jis nuo jos pasišalino, regisi, kam jis dar galētu kliuti. O matyt kliudo.

Amerika. Gaisras S. Franciske jau visai užge-sintas. Išliko nesudegus ketvirta miesto dalis. Įvai-rios draugijos, kuriose buvo apsaugoti (asekuruoti) S. Francisko gyventojų namai turės išmokėti nuken-tėjusiems arti 300 milijonų dolerių.—Tvarka ir ra-mybė yra užlaikoma kareivių, kuriems yra paliepta reikale griebtis aštriausiu priemonių. Taip jiems įsa-kyta užmušti be mielaširdystės kiekvieną žmogų, at-rastą svetimuose namuose. Taigi vienas iš tokių, su-gautas besislėpiantis tarp lavonų ir turintis savo ki-šenėje pavogtus penkis brylianto žiedus, liko sušau-dytas. Keli japonai už nepildymą kareivių paliepinų liko pakarti. Bet tos aštrios priemonės turi tą gerą pasekmę, kad visi plėšikai, tie nakties paukščiai, no-rintįs pasinaudoti iš svetimos nelaimės, visai aprimo, ir dabar apie plėšimus suvis nebesigirdi.—Nors tur-tingi Amerikos gyventojai daro didžias aukas ir siun-čia, ką tik gali nukentėjusiems, tečiaus apgailėtinas tebėra jų likimas, kadangi išardytam esant geležin-keliui labai sunku yra savu laiku atvežti užteklinai maisto.

Nukentėjusiems nuo patvinio kauniečiams „Ne-dėldienio Skaitymo“ redakcijoje sudėjo iš Baisiogalos: M. Antonaitis—1 r. 15 k., Pr. Kačinskaitė—30 kap., P. Padvarietis—50 k., A. Burnis—15 k., O Gval-daitė—25 k., Z. Kačinskaitė—25 k., T. Stukaitienė—1 r., J. Valauskienė—50 k., A. Daugela—50 k., K. Zažeickaitė—40 k., Sluckis—15 k., Rodzinskienė—10 k., A. Serafinavyčius—50 k., viso labo—5 r. 75 k.

Kad 18 balandžio, kaip 1 gegužio dieną (naujojo metaskaitlio), spaustuvės darbininkai neatėjo prie darbo, todėl šis № pasivėlavo per 1 dieną.

Redaktorius Pralotas A. Karosas.

JAVŲ KAINOS (cienios).

<i>Vilniuje 11 bal.</i>	<i>Liepojuje 9 bal.</i>
Kviečių pudas —	1 r.—1.03
Rugių 85 k.	94—98 k.
Avižių p. 87—95 k.	82 k.
Miežių p. 84 k.	80—82 k.
Sėmenų —	1.50
Žirnių 1.20	
Bulvių pur. 1 r.—1.10	
Sviesto svaras 33 k.	35 k.
Linų Birkav. —	
<i>Ringoje 9 bal.</i>	<i>Štulinuose 10 bal.</i>
Rugių pud. 92—95	70—75 k.
Kviečių p. 1.03—1.07	1 r.—1. r. 3 k.
Avižių p. 75—85 k.	75—80 k.
Miežių p. 80—82 k.	78—86 k.
Sėmenų p. —	1 r. 50 k.
Linų birkav. —	
Žirnių pudas —	80 k.—1 r.
Vikų —	80 k.—1 r.
Bulvių pur. 1.10—1.30	70—80 k.

Daktaro A. Jagdhold'o

Elektroterapija ir Rentgenologija.

Ištyrinėjimas ir kiauurai peržiurėjimas su **RENT-GENOSKOPO** pagalba visokių kuno dalių ir jų ligų: krutinės, širdies, plaučių, pleurito, inkstų, puslės, kau-lų gedimo ir perlužimo. Atradimas užsilikusių kune pašalinių daiktų, kaip štai: šratų, kulčių, adatų ir k. p. Gydimas su **RENTGENOSKOPO** pagalba visokių ligų esančių pavirš kuno, kaip antai: vėžio, niežų, skau-dulių ir k. p. Taipogi su **ELEKTRIKOS** pagalba gy-dymas reumatizmo, nervų, apmirimo kuno dalių ir k. p. **Liepojuje.** Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bo-nyco namai.

25--1

BAŽNYTINIŲ DRAPANŲ DIRBTUVĖ

Cecilijos Baranauskytės

Kaunė. Viešasis (paradny) placas. Fišero namai.

Daktaras A. von Forestier

specijališkas gydymas sergančių ausių, nosies ir gerklės ligomis. Nuo 12—1 valandos dieną ir nuo 6—7 val. vakarę. **Liepojus,** Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai.

25--1

KAUNO UKIŠKOJI DRAUGIJA,

turinti savas sankrovas Kaune (ant Didžiosios Sodno gatvės, netol Nemuno), teipajau Panevėžyje, Kedainiuose ir Rokiškyje **pristato** ateinančiam pavasariui prieinamomis kainomis (cienomis) ir geriausiais gatunkais visokias sėklas, pabrinkinius tręšalus, žemės dirbamasias mašinas ir ukiškus įrankius. Kainų knygutes išsiunčia pareikalavus, užsakymus išpildo apturėjusi pradavinį (zadotką). Perkantiems dalina dovenai visokias knygas.

Tiktai **tikrasias** sėklas apsimoka sėjus.

Tiktai **tikrieji** tręšalai žymiai padaugina derlių.

Tikrosios mašinos (originališkosios) esti paprastai geresnės už pamėgdžiotasias.

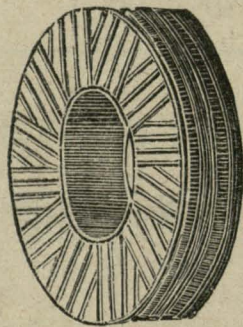
A. ir H. SKIRMUNTAS

(Kaunę ir Vilniuje.)

Pavedame garbiųjų klientų atidziai: Vynus bažnytinius valakiškus ir rusiškus iš savų vynyų, teipajau vynus ispaniškus, prancuziškus ir rusiškus geriausių gatunkų. Musų krautivės turi apšiai išsirinktinai koniakų, romų, arakų, likėrių ir visokių spiritualijų. Parduodame vidutinėmis kainomis, pirkliais nuleidžiame rabatą.

PIRMUTINE ROSSIJOS DIRBTUVE

PRANCUZIŠKŲ

A K M E N U

G. A. RAMMO KAUNĖ

Kurauskio gatvė o paties namai.

Siulo malunams gernas tikras Prancuziškas ir padirbtas, kruopų dirbamas, o teip pat šilkus del cilinderių ir kitokius malunų daiktus vidutinėmis kainomis.

Reumatizmu ir padagrą 5 metus sirgau, nuo kurių ligų turėjau visuomet rankų ir kojų sąnarius sutinusius ir be didelio skausmo negalėjau lankstyti jų. Negaudamas pagalbos nuo gydytojų, kreipiausi prie įsteigėjo Šaulių miestę vandenių gydymo p. Teofilio Sudimto. Prijėmęs 20 šiltų vanų pajutau didelį palengvinimą: skausmas sumažėjo, sutinimas pražuvo. Toliau priėjau dar 20 vanų ir **visai radausi sveikas. Užtatai esmu labai dėkingas p. Sudimtui.** Jo gydymo yra leista valdybos ir prižiurima gydytojų. Vanduo į vanas teka iš versmių (arba verdenių), netoli nuo gydymo esančių. Ringos politechnikos chemijos laboratorija, tyrinėjama tą vandenį, rado jamę geležį, sērą ir kitas druskas ir gazus.

Antanas Pauliukas.

Šauliai. Zaborskio knygynas.

DANTŲ GYDYTOJA

Janulaitytė-Biliunienė,

tamtikrus mokslus išėjusi Charkove ir paskiaus Berlyne, pagydo gendančius ir skaudančius dantis, o kiaurus užlipdo labai stipriomis plombomis, teip jėg paskui per ilgą laiką dar galima drąsiai kictus valgyti ir nebejausti dantų skaudėjimo. Gydymo Kaune, Naujoje gatvėje, Virovyčiaus namuose (F 9).

10 1

VARGONŲ FABRIKA

Jono Garalevyčiaus

perkelta ant Porto gatvės į nuosavus namus; žymiai padidino veikalą; priima užsakymus kas link statymo naujų ir taisymo senų vargonų.—Adr.: Kaunas. Portova, nuosavi n.